

Старац Пајсије - О ОПСТАНКУ ПОРОДИЦЕ

О ОПСТАНКУ ПОРОДИЦЕ

'Супружници морају, колико год је то могуће, да негују врлину љубави како би увек остали сједињени њих двоје и како би са њима остао и Трећи, Најслађи наш Христос.'

Прво поглавље

О складној породици

Добар почетак породичног живота

-Старче, неки младић, који је донео одлуку да заснује породицу, питао ме је како да то исправно започне.

-Пре свега нека гледа да нађе добру девојку која ће му се допасти због тога што му пружа спокојство, јер свако налази спокојство у нечем другом, па је тако и са људима. Нека не гледа да ли је богата, или лепа, него пре свега простодушна и смерна. Треба дакле више да обрати пажњу на унутрашњу лепоту, а мање на спољашњу. Када је девојка позитиван човек и када као мираз доноси мужевност, а да притом не поседује ни мање ни више женствености у карактеру, него што је потребно, то много помаже да мушкарац одмах код ње нађе разумевање и да му не задаје главобоље. Ако још поседује и страх Божији и смирење, онда могу да се ухвате руку под руку и да заједно прођу кроз непогоде овога света.

Ако младић озбиљно мисли да се ожени неком девојком, мислим да је боље да то прво родитељима да на знање преко неког свог рођака, а потом лично да разговара са њима и са девојком. После тога, ако једно другом дају реч и објаве заруке - добро је да заруке не трају дуго - нека се труди да током тог периода до венчања гледа на девојку као на сестру и да је поштује. Ако се обоје усрдно боре да сачувају своју девственост, онда ће их, за време вршења свете Тајне венчања, када их свештеник овенча, обилно осенити благодат Божија. Јер, како каже свети Јован Златоуст, венци су симболи победе против насладе.

После тога, нека, колико је год могуће, негују врлину љубави како би увек остали сједињени њих двоје и како би са њима остао Трећи, Најслађи наш Христос. У почетку, наравно, док се добро не упознају, може бити проблема. Тако је на сваком почетку. Ето, прекјуче сам гледо једну птичицу. Тек што је изашла у потрагу за храном и почела да лети тамо-амо неколико метара изнад земље. Није знала, сиротица, како да ухвати неког инсекта и требало јој је сат времена да нешто ухвати и поједе. Док сам је посматрао, размишљао сам како је сваки почетак тежак. Када студент стекне диплому и почне да ради, у почетку му је тешко. Испушеник у манастиру исто тако у почетку има проблема. Када се млад човек ожени, опет у почетку наилази на тешкоће.

-Да ли смета, старче, ако је жена старија од мужа?

- У Цркви не постоји правило које каже да се не може венчати пар у коме је девојка две-три, или пет година старија од младића.

У различитим карактерима крије се сагласје Божије

Једнога дана дође у моју колибу неки човек и рече ми да је много потиштен јер се не слаже са својом женом. Међутим, видео сам да међу њима не постоји озбиљан проблем. Због нечега се

надурio он, због нечег другог његова жена и не могу једно другом да приђу. Ту је потребно мало "тесања". Узми за пример неотесане и неуглачане даске. Једна на једном месту има чвор, а друга на другом и ако покушаш да их спојиш, остаје простора међу њима. Али ако једну мало отешеш одавде, другу оданде, истом хоблицом, брзо се уклапају.

Неки мужеви ми кажу: "Не слажем се са женом: потпуно смо различитог карактера! Зашто Бог чини такве чудне ствари? Зар није Бог могао некако да устроји да брачни партнери буду карактером сличнији, како би могли духовно да живе?"

"Зар не разумете", кажем, "да се у различитим карактерима крије сагласје Божије? Различити карактери стварају сагласје. Не дај Боже, да сте сличног карактера! Помислите шта би било, кад би се, на пример, обоје лако љутили: срушили бисте кућу. Или, кад бисте обоје били блага карактера, обоје бисте стојећи заспали! Кад бисте обоје били тврдице, били бисте слични и слагали бисте се, али бисте обоје отишли у пакао. Ако бисте, пак, обоје били растрошни (расипници), да ли бисте могли да сачувате кућу? Растурили бисте је, а деца би вам лутала улицама. Ако једно накриво насађено ожени друго накриво насађено, били би једно другом налик - није ли тако? - али поубијали би се за један дан! Бог устроји тако да се добар партнер ожени наopakим, како би добио помоћ, јер онај можда има добру вољу, али му нико од малена није помогао."

Чак и мале разлике у карактерима супружника помажу да се створи хармонична породица, јер допуњују једно друго. У аутомобилу је неопходна папучица за гас да га покреће напред, али и кочница, како би се, када треба зауставио. Кад би ауто имао само кочницу, не би се кретао уопште, а кад би имао само мењач, не би могао да стане. Знате ли шта сам рекао једном брачном пару? "Не одговарате једно другом зато што превише једно другом одговарате!" Обоје су пресетљиви. Ако се у кући нешто деси, обоје се погубе и почињу: "Ох, шта нас је снашло!", каже једно, "Ох, шта нас је снашло!", каже друго. Једно другом помажу како да што пре падну у очајање. Зар не може она њега мало да умири: "Ма, чекај мало", да му каже, "није толико страшно то што нам се десило." Видео сам то код многих брачних парова.

А у васпитавању деце, када су супружници различита карактера, могу много више да помогну. Једно мало држи кочницу, а друго каже: "Допусти деци мало слободе." Ако их обоје исувише стежу, изгубиће децу. А ако им обоје превише попуштају, опет ће их изгубити. А овако деца се налазе у извесној равнотежи.

Хоћу да кажем да је све потребно. Разуме се, не треба прелазити границе, али сваки човек може да помаже другоме на свој начин. Ако, на пример, једеш нешто веома слатко, хоћеш да поједеш и нешто слано. Једеш, претпоставимо, много грожђа, али хоћеш уз то и мало сира, да ти пресече слатко. Или, ако је купус много горак, није за јело. Али мало горчине помаже, исто као и мало киселости. Али, кад би онај ко је кисео рекао: "Постаните сви кисели као ја", а онај ко је горак, кад би рекао: "Будите сви горки као ја", трећи, пак, који је слан кад би рекао: "Сви треба да будете слани", онда не би било света.

Поштовање међу супружницима

Бог је све устројио мудрошћу Својом. Једном врстом дарова обдарио је мужа, другом врстом жену. Мушкарцу је подарио мужевност, како би изашао на крај у тешким приликама и да би му се жена потчињавала. Јер, да је жени подарио исту врсту мужевности, породица не би могла да опстане.

У Епиру су приче испредали о једној жени говорећи да је била страшна! Носила је дугу белу кошуљу и увек је уза се имала јатаган! Разбојници су је примали у друштво! Замислите, имали су жену у банди! Једном је сатима пешачила до неког удаљеног села како би довела неког влашког момка да га ожени својом ћерком. Али, пошто се он томе успротивио, она га отме, натовари га на леђа и донесе у своје село! Али то су изузеци. Ако регрутујеш жене и направиш од њих чету, па доведеш десетак мушких само да се појаве, уууу, побегоше све! Помислиле би да је непријатељ! "Муж је", каже свето Писмо, "глава жени" (Еф 5, 23). Значи, Бог је устројио тако да муж господари над женом. Кад жена господари над мужем, то је увреда за Бога. Бог је прво саздао Адама, а Адам рече за жену: "Сада ето кост од мојих кости, и тијело од мојега тијела" (1 Мој. 2,23). Жена, каже Јеванђеље, треба да се боји мужа, значи, да га поштује, а муж треба да воли жену. У љубави је и поштовање. У поштовању је и љубав. Оно што волим, то и поштујем. А оно

што поштујем, то и волим. Дакле, љубав није једно, а поштовање друго: то је једно исто.

Људи, међутим, беже од тог склада Божијег и не разумеју оно што се каже у Јеванђељу. Тако мушкарац разуме наопако оно што пише у Јеванђељу и каже жени: "Треба да ме се бојиш." Ма, да те није поштовала, не би се удала за тебе! А има и жена које кажу: "Зашто да се жена боји мужа? Не пристајем на то. Каква је то религија? Не постоји једнакост међу половима." Али, видиш ли шта каже Свето Писмо? "Почетак је мудрости страх Господњи." (Прич. 1, 7) Страх Божији је поштовање према Богу, побожност, духовно снисхођење. Тај страх чини да осећаш бојазан. То је благословено.

Изједначење са мушкарцима које траже жене може да буде ваљано само у једној ствари. Данас је у жене, пошто су запослене па имају право гласа, ушао некакав болестан дух, па мисле да су једнаке са мушкарцима. Наравно, душе јесу једнаке. Али, када муж не воли жену и жена не поштује мужа, онда у породици долази до сцена. Некада се сматрало тешким преступом ако се жена у мишљењу супротставља мужу. Данас је завладао некакав страни дух. Како је некада било лепо! Упознао сам један брачни пар, где је муж био веома низак растом, а жена мушкобањаста и висока, оволико! Ма кад је сама била кадра да истовари са кола сто осамдесет ока жита! Једном је један радник - и он је био висок - почео да је задиркује, а она га зграби и баци га далеко, као да је перце! Али да сте видели како је била послушна мужу, колико га је поштовала! Тако се одржава породица, другачије не иде.

Љубав међу супружницима

- Мати игуманијо, јеси ли написала Димитрију честитку за венчање?

- Јесам, старче.

- Донеси честитку да и ја нешто додам: "Христос и Пресвета Богородица нека буду поред вас. Шаљем ти благослов, Димитрије, да се посвађаш са целим светом, осим са Маријом! То исто важи и за Марију!" Да видим хоће ли разумети шта сам тиме хтео да кажем? Упита ме једном један: "Шта највише везује мужа за жену?" "Захвалност", кажем му. Једно друго воле зато што су једно другом захвални. Жена даје мужу поверење, оданост, послушност. Муж даје жени сигурност, јер може да је заштити. Жена је господарица у кући, али и много служи у кући. Муж је владар у кући, али је и физички радник.

Међу супружницима љубав треба да буде чиста, како би једно другом били утеха и како би могли да обављају и своју духовну дужност. Како би складно живели, потребно је да од почетка у саме темеље свог живота уграде љубав, доследну љубав, која се заснива на духовној племенитости, на жртвовању, а не лажну, овосветску, телесну. Ако постоји љубав, жртвовање, једно је увек на страни другог, разуме га, болује због њега. А када човек прими свог партнера у своје напаћено срце, онда истовремено прима и Христа, Који га, опет, испуњава Својом неизрецивом радошћу и сладошћу. Када постоји љубав, чак и далеко да се нађу једно од другог, ако то траже околности, налазиће се близу, јер љубав Христову не раздваја даљина. Али када, сачувај Боже, брачни партнери не поседују међусобну љубав, могу и близу да буду, али су у ствари далеко једно од другог. Због тога треба да се труде да сачувају љубав током целог живота, како би се жртвовали једно за друго.

Телесна љубав сједињује само привидно људе који теже овосветским вредностима и то само дотле док постоје овосветске (телесне) способности, а раздваја их када оне усахну, а онда и они оду у пропаст. С друге стране, када постоји духовна, права љубав, ако се догоди да једно од супружника изгуби овосветске (телесне) способности, то не само да их не раздваја, него их још више сједињава. Када постоји само телесна љубав, онда, ако, на пример, жена сазна да је њен животни сапутник погледао неку другу, баца на њега витриол и ослепи га. С друге стране, ако постоји чиста љубав међу њима, у истом случају, болује још више због њега и гледа како да га на неки начин поново врати на прави пут. Тако их посећује благодат Божија.

Једном дође у моју колибу један Американац грчког порекла, лекар по занимању. Приметио сам да му лице сија и зато сам опрезно почео да се распитујем о његовом животу. "Оче", рече ми, "ја сам православан, али све до пре кратког времена нисам ни постио, нити сам често одлазио у цркву. Једне вечери сам у својој соби клекнуо да замолим Бога у вези са муком која ме тада мучила, а онда се соба испуни чудесно пријатном светлошћу. Прилично дуго нисам видео ништа

друго осим те светлости и осетио сам у себи неизрециви мир." Зачудих се, јер разумедох да је тај човек био достојан да види нетварну светлост, па затражих од њега да ми каже шта је томе претходило. "Оче", одговори ми он, "ожењен сам и имам троје деце. У почетку је у нашој породици било све добро. Касније, међутим, моја жена није имала стрпљења да се бави кућним пословима и децом и тражила је да излазимо у друштво заједно са њеним пријатељицама. Учинио сам јој по вољи. После извесног времена, рече ми да жели да излази сама са својим пријатељицама. Пристао сам на то, а ја сам за то време пазео на децу. Потом није хтела да заједно идемо на одмор, него је тражила да јој дам новац да иде сама. Затим је од мене тражила стан да живи сама. И то сам јој учинио, али је она почела да окупља своје пријатеље. Све то време сам се трудио на разне начине да јој помогнем, да је посаветујем, не би ли се сажалила бар на нашу децу, али она о томе није хтела ни да разговара. Напослетку ми је узела већу суму новца и нестала. Тражио сам и свуда се распитивао, али без успеха. Изгубио јој се сваки траг. Једнога дана сам добио обавештење да је дошла овамо у Грчку и да се налази у некој кући на злу гласу. Не може се описати колико сам се ражалостио због њеног пропадања. Од тешке невоље сам клекнуо да се помолим. "Боже мој", рекох, "помози ми да је нађем и да учиним све што будем могао да не изгуби душу. Њену пропаст не бих могао да поднесем." Тада ме окупа она светлост и испуни ми срце савршеним миром."

"Брате мој", рекох му, "Бог је видео твоје трпљење, твоју незлобивост, твоју љубав, па те на тај начин утешио."

Зато говорим, а мирјани нека суде. Видите ли? Лекар у Америци, који је живео са таквом женом, у таквим околностима и у таквом окружењу и чега је био достојан!

Друго поглавље

Трпљењем се спасава породица

- Како ти је сестра? Како се слаже са мужем?

- Сазнала сам, старче, да јој је тешко, али трпи и кад год је потребно преузима терет на себе.

- Тако је то. Када су два говеда у јарму, па је једно слабије, или лењо, онда оно друго упира већом снагом и вуче, па некако повуче и оно друго. Видиш? И људи у свету раде на себи. Ви сте овде повлашћене. Замисли мајку са четворо деце и да је једно од њих заостало, друго има неку душевну болест, треће да има злоћудну анемију, а четврто да ноћу лута улицама. А са мужем, већ према томе какав је човек, да има, јадница, друге муке. И да толико трпи и никоме ништа не говори, да хоће да препукне, јер нема коме да каже своју муку, јер има ствари у породици које се никоме не говоре. Можда њен муж, на пример, устаје ујутро, одлази од куће и не оставља јој новац ни за храну. Да нема, јадница, ни кирију да плати, да хоће да је избаце из куће. Да мора било шта да ради, да наилази на разне опасности и да ти каже: "Помоли се да се бар ослободим тих опасности!" Или да јој је муж пијаница и да не ради, па да она мора да ради, да пере степенице у зградама, а он да одлази у кафану. Да долази пијан у поноћ, да је туче и тражи од ње новац који је зарадила, или да га узима сам од њених послодаваца. Ах, какво мучеништво!

Но добро, неке жене су живеле у греху, па тако плаћају због тога, али има и других које нису сагрешиле. Оне имају чисту плату због мука кроз које пролазе. Познајем једну мајку која је била прави анђеоло, изузетно добра душа, најбоље, најмирније дете у целој породици, а налетела је на тако наопаког човека! Како су се њени преварили! Удала се за пијаницу, који је од малена био скитница. Отац му је био пијаница, па је и он стекао такву навику. Она, јадница, ради код страних људи, убија се од посла, а он је туче и прети јој ножем. Толико пута јој је рекао: "Заклаћу те!" Она се плаши да је заиста не закоље! Пролази кроз право мучење! А има и четворо деце. Њена породица је доспела дотле да је наговара да се разведе, а она им одговара: "Па кажем себи да још мало будем трпељива", и трпи. Разумете ли? Није ни Отачник прочитала, ни житија светитеља, а поседује трпљење. "Добро", рекох јој једном, "зар те деца не бране?" "Имају тек петнаест-шеснаест година", рече ми. "Нека деца прво оду у војску, а после ће га зграбити!" Значи, она ће добијати батине све док деца не одслуже војску!

Трпљење људима доводи благодат Божију

- Старче, како да се опходиш са изнервираним човеком?

-Са трпељивошћу!

- А ако је немаш?

-Иди, па је купи! Продају је у супермаркетима!... Пази, када је неко гневан, не вреди било шта да му кажеш. Много је боље да у том тренутку ћутиш и да изговараш Исусову молитву. Захваљујући молитви ће се умирити, престаће да се љути и онда ћеш са њим да се споразумеш. Видиш, ни рибари не одлазе у риболов, ако море није потпуно мирно: стрпљиво чекају док се време не пролепша.

- Због чега људи не треба да буду нетрпељиви?

- Због свог... унутрашњег мира! Бог је спасење људи условио трпељивошћу. "Који претрпи до краја тај ће се спасти" (Мт 10,22), каже Јеванђеље. Због тога допушта тешкоће, разна искушења, како би се људи подвизавали у трпељивости.

Трпељивост се покреће љубављу. Како би био трпељив према другоме, треба да осећаш бол због њега. А видим како се трпељивошћу спасава породица. Видео сам како су звери постале јагњад. Уздањем у Бога све се развија како ваља и на духовну добробит. Једанпут, када сам био у манастиру Стомију, видео сам у Коници жену чије лице је сјало. Била је мајка петоро деце. Касније сам се сетио ко је она. Муж јој је био столар и често је преузимао послове заједно са мојим мајстором. Али, кад би му послодавци само реч рекли, на пример, "Мајстор Јанисе, зар не бисмо то могли да урадимо овако?", претварао се у звер. "Ти ћеш мене да учиш?", говорио би им. Ломио би алат, бацао га и одлазио. Остављао би посао, разбијао би ствари утуђим кућама, а можеш ли да замислиш шта је радио у својој кући! Та жена о којој говорим била је, дакле, жена мајстора Јаниса. Са тим човеком ниси могао један једини дан да проведеш, а та јадница је годинама живела са њим. Свакога дана је проживљавала мучеништво, али са свим тим се суочавала са много доброте и трпела. Пошто сам знао како је у њеној кући, кад год бих је срео, питао бих је: "Шта ради мајстор Јанис? Има ли посла?" "Е, некад има, а некад малчице чека!" "Како се сналазите?" "Добро, оче!", говорила би ми. И то је говорила од срца. Није узимала к срцу што је ломио алат - а био је скуп - нити то што је била принуђена, јадница, да ради по туђим кућама како би састављали крај с крајем. Видите ли са колико трпељивости и са колико племенитости се са свим тим носила! Уопште га није осуђивала! Због тога ју је Бог обдарио благодаћу, па јој је лице сјало. Подигла је своје петоро деце и постали су изузетно добри момци. Успела је децу да задржи поред себе.

-Како је могла, старче, да оправдава свога мужа?

- Добром помишљу: "Он је мој муж", говорила је, "па нека се и љути. И ја бих, можда, да сам на његовом месту, поступала исто као и он." Живела је по Јеванђељу и зато јој је Бог послао Своју божан-

ску благодат. Ако људи у свету имају трпљења и посећује их благодат Божија, тим више треба да имамо трпљења ми, монаси, који имамо све услове, све могућности за духовни живот!

Колико сам разумео, највеће саблазни, не само у породицама, него и у државама, дешавају се због ништавних ствари. У породици треба једно да буде на смирење другоме, да се угледа на његове врлине, али и да подноси његове мане. Таквом ставу много помаже ако човек мисли да се Христос жртвовао зарад наших грехова и подноси све нас, милијарде људи, иако је био безгрешан - а ми, када трпимо невоље због ђудљивости других, испаштамо грехове. Добри Бог то тако устроји, да један, благодатним даровима које поседује, помаже другоме и да, захваљујући манама које има, буде на смирење другоме. Зато сваки човек поседује благодатне дарове, али има и неколико мана

и треба да се бори да их искорени.

Како сам једном једнога испрашио! Да видите само колико послушности његова жена има према њему, иако има велике способности! Пред њом он је дете. А она, са послушношћу коју има, непрестано прима и сакупља благодат Божију, а он својим егоизмом непрестано тера благодат Божију и остаје без ње. На крају, ко је у добитку? Видиш тајна је у трпљењу. То је основа свега. Послушност. смирење. Да је он схватио своју слабост и затражио помоћ од Бога, и њега би посетила благодат Божија.

Верна супруга

- Старче, једну жену је напустио муж, узео јој је и дете и има односе са још две жене. Питала ме шта да ради.

- Кажи јој да буде трпељива колико год може, да се моли и да се опходи са благоразумношћу. Нека чека, како она сама не би разорила брак. Неки човек је ниподаштавао своју жену, рђаво са њом поступао, а она је све то трпељиво и са благонаклоношћу подносила, све док није умрла, још прилично млада. Када су отворили њен гроб,

из њега се разлио миомир. Сви који су томе присуствовали, нашли су се у недоумици. Видите, она је све подносила са трпљењем у овоме животу и тако је заслужила правду у оном.

Пада ми на памет један други случај. Једном момку, кога су привлачиле овосветске вредности, свидела се девојка која је духовно живела. Како би се и он њој допао, почео је и сам да се труди да живи духовно, почео је редовно да одлази у цркву итд. Напослетку су се венчали. Међутим, после више година он је почео поново да живи овосветским животом. Иако су имали већ велику децу - дечак је већ био на факултету, а од две девојчице, једна је похађала лицеј, а друга гимназију - он је и даље неприлично живео. Био је власник великог предузећа и зарађивао је много новца, али је већину трошио на свој неприличан начин живота. Његова јадна супруга штедљиво је одржавала кућу и васпитавала децу, саветујући их како је најбоље умела. Њиховог оца никада није осуђивала, како их не би одбила од њега и тако их повредила, али и да не пођу његовим стопама. Увече, када се касно враћао, лако би нашла неко оправдање за њега, говорећи деци да отац има много посла, али када је једног поднева дошао кући са неком својом пријатељицом, шта да каже? Јер, шта је урадио тај безбожни човек? - иако није вредан ни да се назове човеком, јер уопште није имао човечности. Јавио се кући телефоном и затражио од своје жене да му спреми оно што највише воли и у подне дошао кући на ручак са једном од својих пријатељица. Сирота мајка их је, само да деца не би имала рђаве помисли, лепо дочекала. Понашала се као да је та жена њена пријатељица, а њен муж ју је довео аутомобилом њиховој кући. Децу је послала у њихову собу под изговором да треба да уче, јер се плашила да не виде неку ружну сцену, будући да онај уопште није пазио, већ се, на жалост, непристојно понашао и у својој кући. То је почело да се дешава све чешће, док није дошло дотле да је свакога дана доводио на ручак или ту, или неку другу жену. Деца су почела да питају мајку: "Колико то пријатељица имаш, мама?" "Познајемо се још одавно", одговарала је она. Међутим, он се понашао према њој горе него према служавци, дивљачки и грубо. Замислите сада, та мајка свакога дана да служи двоје нељуди, који нису показивали ни најмање поштовања према кући, а она непрестано у децу ставља добре помисли. И није чак ни знала да ће се то завршити после неког времена, па да може да каже: "Претрпећу то" и да има макар малу утеху. Такво стање је трајало неколико година. А пошто је онај несрећник дао много повода ђаволу, било је за очекивање да је био под страшним демонским утицајима. Био је као луд, није се контролисао, ништа му није ваљало. Једнога дана, док је возио великом брзином, а био је опијен од телесног пијанства, склизне с друма и сурва се у неку провалију. Аутомобил је био потпуно уништен, а он озбиљно повређен. Пренели су га у болницу и после болничког лечења, онако осакаћеног, донели су га кући. Ни једна од његових пријатељица није му се ни приближила, јер више није ни новца имао, а и лице му је било унакажено. Али добра супруга и добра мајка неговала га је са много добротe, не подсећајући га ни једном речју на његов разблудни живот. То га је много погодило и духовно изменило. Искрено се покајао, затражио је да се исповеди, па је неколико година хришћански проживео, са унутрашњим миром, а онда се упокојио у Господу. После његове смрти, син је преузео његов посао и тако издржавао породицу. Деца су живела у љубави, јер су добила добру основу од своје добре мајке. Та мајка је била јунак. Попила је сав отров, само да јој се породица не разори и да се у деци не створи горчина и бол, на

прави начин је одржала породицу, спасла је свога мужа, а и она је заслужила небеску плату. Бог ће овој жени доделити најбоље место у рају.

Деца из разорених породица

- Када муж, старче, има неку страст, па увиђа да је крив. Исповеда се итд., али још увек је под утицајем демонских напада и каже својој жени: "Ја вас излажем мучењу и тебе и децу: боље да одем, да вам шаљем новац из далека, да се не бисте мучили", шта жена треба да чини?

- Ако муж заиста осећа то што говори, то онда показује да поседује много усрдности и жена треба да буде трпељива. Али добро би било да не поверује лако у то што чује: треба дубље о томе да размисли. Јер понекад муж може да каже, тобож' из племенитих побуда: "Идем ја да вас не мучим", а у ствари хоће да оде зато што се сплео са неком другом.

Данашњи брак, овако како изгледа, изгубио је свој смисао. Породице се распадају из чиста мира. Пре неколико дана дошао је у моју колибу један потпуно слуђен човек. Има двоје деце са једном пријатељицом. Оженио се другом, добили су дете, па се од ње развео. После се поново оженио, али неком трећом, која је разведена и има двоје деце из првог брака и једно дете са једним пријатељем. Са њом је добио још двоје деце. "Стани мало", рекох му, "од колико мајки су сва та деца и од колико очева?"

Тако се упропаштавају и муче деца. Колико их је само која су преосетљива и не могу да превазиђу потиштеност, падају у очајање, а нека заврше и самоубиством. Неки почињу да пију да би заборавили, други беже у наркоманију. Где налазе новац за дрогу? Најмања доза хероина стаје четири хиљаде драхми, а велика шест, или седам хиљада. И то су деца од претходне генерације. А шта ће бити са овом другом, из споразумно разведених бракова, која су још мала? Овога лета је до моје колибе навраћало толико деце која узимају дрогу! Већина њих су, несрећници, из разорених породица. Нашли су се у тако страшној ситуацији да морају да траже помоћ, а имају само двадесет пет, или двадесет седам година! И да видиш, деца из разорених бракова познају се из далека. Пред колибом држим слаткише и ратлук. Када дођу, још пре но што стигну да поједу слаткиш, трче да ме пољубе. Целог ме улепе шећером! Недостаје им љубави и нежности. Тој јадној деци своди се на исто, имали родитеље, или их немали. Да ли отац долази кући, или одлази, да ли је тамо, или није, излази им на исто.

Када су супружници "криви", а када су "у праву"

Приметио сам да неки духовници мужевима, који имају проблема са женама, кажу: "Буди трпељив, то је твој крст. Шта да радимо? Имаћеш за то од Бога плату." После оду жене, па и њима кажу: "Буди трпељива, како би имала плату од Бога." Значи, обоје могу да буду криви, а духовник обома каже: "Трпите". А онда онај који јесте крив повлађује својој помисли да подноси оног другог, а у ствари свакога дана га мучи.

Једнога дана у моју колибу дође неки човек и исприча ми да има муке са женом. Већ су доспели до развода. Нису хтели једно друго ни да виде. Обоје су били тешка карактера. Имали су двоје деце. Никада нису јели код куће. Муж је јео у једном ресторану после посла, жена у другом ресторану, а деци су за јело куповали некакве сендвиче. Јадна деца су, кад им се родитељи врате кући, тражила по њиховим џеповима и торбама да виде шта су им донели за јело. Пролазили су кроз страшну драму! А муж је био и појац. У једну цркву је одлазила његова жена, а он је појао у другој. Дотле је дошло! "Шта да радим, оче", каже ми он, "носим велики крст, много велики. Свакога дана у кући је свађа." "Јеси ли био код духовника?", упитам га. "Да, био сам", каже он, "па ми је рекао: »Имај стрпљења: носиш велики крст.«" "Да видимо", кажем ја њему, "ко носи велики крст. Хајде да видимо како је све почело. Јесте ли се толико свађали када сте се венчали?" "Нисмо", каже. "Осам година смо били у великој љубави. Волео сам своју жену више него Бога! После се она променила. Постала је чангризава, ћудљива..." Чујеш ли? Волео ју је више него Бога! "Чекај мало", кажем, "Волео си је више него Бога! Да ли је крива твоја жена, или ти што сте доспели до таквог стања? Због тебе је Бог узео Своју благодат од твоје жене. И шта сада мислиш да радиш?", упитам. "Вероватно ћемо се развести", каже он. "Да се можда ниси сплео са

неком другом?" " Да, имам неку у виду", каже. " Ама, зар не разумеш да си ти кривац? Прво треба да иштеш да ти Бог опрости, што си жену волео више од Њега. После тога иди и тражи опроштај од своје жене. »Опрости ми«, реци јој, »ја сам узрок што је у кући настало такво стање и што нам деца пате.« После иди да се исповедиш и поштуј Бога као Бога, а своју жену воли као своју жену и видећеш све ће поћи на боље." Продрмао сам га. Почео је да плаче. Обећао ми је да ће ме послушати. После кратког времена дође задовољан и весео. "Много ти хвала, оче, ти си нас спасао", рече. "Сада је све у реду, добро смо и ми и деца." Видиш ли? Он је кривац и још мисли да је он тај који је понео велики крст!

А ви никада не смете да оправдавате жене које долазе и жале вам се на мужеве. Ја не оправдавам ни мужеве, ни жене, него тражим од њих да се замисле. Претпоставимо да ми нека жена каже: " Мој муж пије, враћа се кући касно ноћу, псује..." " Слушај", онда јој кажем, "када се ноћу пијан врати кући, понашај се лепо према њему. Ако ти почнеш да гунђаш: »Где си до сада? Какав је то начин да долазиш у ово доба? Кад ћеш већ једном да се опаметиш? На шта ово личи? Није то једном, или двапут, докле ово треба да трпим?«, па спустиш нос, онда ће му ђаво рећи: »Бре човече, јеси ли ти луд да живиш са том глупачом! Иди и забављај се са неком другом!« Можда и јеси у праву, али ђаво ће га одвести на другу страну. Али, када се ти лепо опходиш према њему и мало претрпиш и не жалиш се на оно што он чини, свануће му мало, па ће се замислити и поправити." Дође после муж и каже ми: "Моја жена стално гунђа, виче." "Ама, чекају те деца и твоја јадна жена до поноћи", кажем му, "а ти се враћаш кући пијан и почнеш да псујеш! Није ли те стид? Јеси ли се оженио зато да би мучио породицу?"

А онда, ако једно од супружника живи духовним животом, тада и да јесте у праву, ипак није у праву. Јер као духовни човек, мора на духовни начин да се односи према неправди. Значи, да се према свему односи са божанском праведношћу, да гледа да другоме пружи спокојство. Јер, ако је једна душа слаба и сагрешује, биће јој на неки начин блаже суђено. А други, који је духовно у бољем стању, а не показује разумевање, сагрешује много више. Када се духовни људи опходе на овосветски начин, са овосветским, човечијим, осећањем за правду, шта после бива? Треба непрестано да иду по судницама у свету. Због тога људи имају толико мука.

преузето из књиге: Старац Пајсије - Човек љубави Божије, ОБРАЗ СВЕТАЧКИ, Београд, 2004, 293-306 стр